

Fericîilor Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

ADORMIREA ȘI RIDICAREA CU
TRUPUL LA CER A MAICII DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXV Nr. 7-8 (324-325) iulie-august 2021

Anul 2021, Anul Sfântului Iosif

Suntem în a doua jumătate a anului 2021, „Anul Sfântului Iosif”, e bine să ne amintim.

La 150 de ani de când Papa Pius al IX-lea, la 8 decembrie 1870, de Solemnitatea Neprihănitei Zămisliri, l-a proclamat pe Sfântul Iosif patron al Bisericii Universale, prin Decretul „*Quemadmodum Deus*”, a fost publicată Scrisoarea apostolică a Sfântului Părinte Papa Francisc, „*Patris corde*” (Cu inimă de Tată). Este documentul prin care Sfântul Părinte stabilește, la 8 decembrie 2020, tot la Solemnitatea Neprihănitei Zămisliri a Sfintei Fecioare Maria, „Anul Sfântului Iosif”, soțul Sfintei Fecioare Maria și patronul Bisericii Universale, an care începe la 8 decembrie 2020 și se încheie la 8 decembrie 2021.

Papa ne amintește că Sfântul Iosif este o prezență care trece neobservată, discretă și ascunsă, dar este protagonist de neegalat în istoria mântuirii. Și-a manifestat cu dragoste paternitatea, încât viața i-a fost o continuă dăruire în slujba lui Mesia. A iubit pe Dumnezeu în care a avut încredere deplină și i-a ascultat voința, a avut grijă de Isus și de Maria care s-au bucurat de ocrotirea lui.

Papa Francisc mărturisește dragostea ce i-o poartă Sfântul Iosif: „*Pe masa mea am o imagine a Sfântul Iosif dormind. Chiar și când doarme are grijă de Biserică. Știu că poate face aceasta. Deci, când am o problemă, o dificultate, scriu o mică notă și o pun sub imaginea Sfântul Iosif ca să poată visa. Cu alte cuvinte îi spun: roagă-te pentru această problemă*”.

Om puternic și curajos, Sfântul Iosif, tată, este pentru zilele noastre - când atâtea familii se destramă - un adevărat model, pentru că este tot mai evident că lumea noastră are nevoie de părinți.

Papa a hotărât ca în acest an să se acorde Indulgențe plenare credincioșilor care vor recita orice rugăciune sau vor face un act de pietate aprobat în mod legitim. Darul indulgenței este extins special persoanelor în vârstă, bolnavilor, muribunzilor și celor care din motive legitime nu pot ieși din casă, dar vor îndeplini cerința indulgenței atunci când vor putea.

Sfinte Iosife, roagă-te pentru noi!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

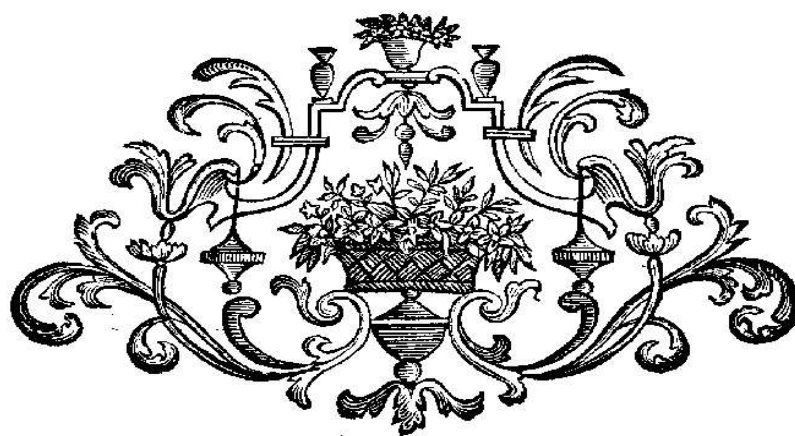
Rugăciunea este drumul pe care Domnul nostru ne trimite darurile Sale, ne însoțește în trebuințele noastre și ne îmbogățește cu bunurile Sale. Unii dintre Sfinți spun că rugăciunea e un lanț de aur, care coboară de la Cer până la pământ și pe acest lanț se coboară harurile, iar noi tot pe această cale trebuie să ne înălțăm către Dumnezeu.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Parohul - servul lui Dumnezeu.....	12
”Ne răpește numai farmecul și iubirea”.....	4	Episcopi și sfinți.....	14
”Calea Blajului”.....	6	Să ne rugăm împreună.....	16
Pagini bilingve.....	10	Adormirea și ridicarea cu trupul la Cer a Maicii Domnului.....	17

„Ne răpește numai farmecul și iubirea”

Așa suntem făcuți, că nu ne răpește decât farmecul și nu ne atrage decât iubirea. Așa a orânduit Creatorul și Dumnezeu a făcut apel și face neîntrerupt apel la iubirea noastră, ca să-i urmăm cărările.

„Nu e un basm meștesugit, nu e o poveste și nici un mit ceea ce istorisim noi”. Cam așa spunea Sf. Petru în scrisoarea sa, vorbind de schimbarea la față a Mântuitorului pe Muntele Tabor.

N-a fost un lucru neînsemnat că Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om și a intrat în istorie; că eternitatea a intrat în timp; că invizibilul a devenit vizibil? Că icoana nevăzută de noi am văzut-o cu ochii trupești, ni s-a deslușit înaintea ochilor noștri ca noi să-l putem copia? Nu pentru a trece peste Isus, nu pentru a nu-L lua în seamă, *Dumnezeu s-a făcut Om*. De aceea, să fim cu adâncă luare-aminte: sufletul nostru își va forma destinul lui, după cum va răspunde chemării lui Cristos, după atitudinea iubirii față de El.

Acum nu mai e decât El și omenirea își croiește calea urmându-L sau refuzându-L. Totul se rezumă aici. La urma urmelor, *sensul istoriei este Christos și nu Cezarul*.

Tot așa și în viața noastră: sensul vieții noastre sau este Iubirea Lui, sau este Lumina învățaturii Lui, sau nu este El. Dacă nu este El, viața noastră se definește printr-o negare a lui Christos și este în aceeași vreme negarea vieții tale și negarea fericirii. De când inima omului L-a întâlnit, inima omului a răspuns sau cu iubire, sau cu ură față de Iubirea Lui.

De 2000 de ani, El este iubit și această mărturisire de iubire față de Isus a făcut pe foarte mulți oameni, între care și Napoleon, să recunoască divinitatea Mântuitorului.

Ușor, pe pământ, cineva se face iubit prin farmecul ființei sale, prin însușirile sale alese de care dispune, prin dulceața graiului său, prin gingășia inimii, prin mărturisirile proprii.

Poate deseori ne facem iubiți prin destăinuirea nenorocirilor noastre [...]

A fost un mormânt gol care a cuprins pe Cineva și Acela continuă să fie iubit astăzi, cu aceeași putere de jertfă ca și atunci până la moartea sa, cu aceeași căldură vie, nestinsă și pare că și mai plină, mai durabilă.

- Oh! [...] Cine ești tu acela care poți să fii iubit așa? Spune-ți numele, rostește-ți cuvântul tău, cine ești tu care ești astfel iubit?

Unul singur este și numele său este *Isus*. Tu nu poți să fii decât Dumnezeu, fiindcă numai fiind atare poți să fii astfel iubit. Tu nu ești o iluzie sau o fantomă, Tu care stârnești această iubire cu ființa Ta, Tu care reclami generozitatea noastră până la moarte, lacrimi și renunțări la toate cele pământești. Tu nu ești decât Acela care a spus că este *Dumnezeul iubirii*.

Dar mai mult! El este prezent în noi cu voia Sa care a făcut și s-a făcut lege; este conștiința noastră. Cuvântul lui Dumnezeu; iar icoana vieții Lui este icoana de urmat a sufletului nostru și a vieții noastre pământene.

Episcop Ioan Suci

„Calea Blajului”

Privesc timpul de la apariția cărții „*Calea Blajului*”, coordonată de doamnele Rodica - Silvia Botezatu și Marieta - Simina Tătar, carte apărută în Galaxia Gutenberg, așezată în apropierea laptopului, în așteptare.

Despre drumurile la Blaj s-a scris mult, ele sunt o permanență și o bucurie în Biserica Unită cu Roma, oricum și oricând sunt făcute, real sau prin cultură, gând și amintirea jertfelor „Bisericii Tăcerii”, motiv pentru care „*Cartea Blajului*” rămâne de actualitate.

Paginile volumului adună gândurile și trăirile celor care, la 2 iunie 2019, au ajuns pe Câmpia Libertății și au luat parte la Sf. Liturghie celebrată de Papa Francisc, în cadrul căreia au fost beatificați Sfinții noștri Episcopi Martiri: Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu.

Prin cuvântul ce deschide volumul, „*Bunavestire de la Blaj*”, este și o reîntâlnire tainică a sufletului cu PS. Florentin Crihălmeanu, fostul Episcop de Cluj-Gherla. Înaltul Ierarh aprecia *Departamentul de Voluntariat al Bisericii „Bunavestire”* din Bistrița pentru munca perseverentă „*de restituire și recuperare a modelului de viață a unor personalități marcante din Biserica noastră*”. Cele două părți distincte ale cărții „*Drumul spre Blaj*” și „*Drumul la Blaj*”

însumează, în diversitatea stilurilor, mărturii de credință vie care mișcă sufletul cititorilor și îl îmbogățește. Cu binecuvântarea Preasfinției Sale, începe lectura cărții, în centrul căreia este evenimentul istoric al beatificării.

În primele pagini cititorul se oprește la cele două prefețe: „*Cuvânt însoțitor*” al conferențiarului universitar Alin Tat și „*Gând de voluntar*” al doamnei Rodica - Silvia Botezatu. În primul text, autorul laudă „*ideea de a mărturisi, de a povesti cele trăite, de a împărtăși o experiență de excepție*”, astfel, printr-o nebanuită bucurie, fiind împreună la beatificarea Episcopilor Greco-Catolici Martiri.

Doamna Rodica - Silvia Botezatu pune în lumină chemarea Blajului și cele două drumuri, „spre” Blaj, când „ducem” cu noi „istoria jertfelor” Bisericii Blajului, păstrată în conștiință, și „la” Blaj, pentru beatificarea celor șapte Episcopi Martiri, acestui moment fiindu-i dedicată cartea. Primul drum e mai greu, s-a parcurs în ani mulți, spune autoarea, la îndemnul credinței și înseamnă „*păstrarea identității creștine, frica învinsă, calvar biruit, speranță și încredere în viitorul acestei Biserici*”.

Cele două drumuri se suprapun, se identifică, asigură unitatea textelor, în pofida numărului lor mare, patruzeci, și a diferitelor stiluri,

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

și transmit mesajul încrederii în biruința Bisericii. Un loc de excepție îl au și ilustrațiile realizate de artistul Alexandru Vasile Petrican. Ilustrația copertei materializează cele două drumuri și spiritualitatea Blajului, iar liniile și stratul de culoare sugerează dinamismul vieții Bisericii Blajului, continua mișcare spre Înalt.

Surprinzătoare și emoționante sunt versurile care deschid, „*Drumul spre Blaj*”. Titlul trimite gândul la bucuria Sărbătorii Nașterii Domnului, „*Florile dalbe*”. Prin suferință, batjocură, închisoare, plânsul sufletului și ruga Sf. Rozariu: „*Nevinși de oboseală, ați rămas VOI/ Ascuns-a fost ruga, acum nu e descuns,/ Flori dalbe ne-acoperă roi!/ Testamentari peste timpuri - VOI, NOI!*”.

Puterea credinței și a jertfei, fidelitatea și iubirea față de Biserica Greco-Catolică deschid „*Drumul spre Blaj*” prin evocarea Episcopilor Alexandru Rusu al Maramureșului și Iuliu Hirțea al Oradiei. Prima evocare, „*Episcopul Alexandru Rusu, adevărata glorie în viață este gloria iubirii*”, aparține Pr. Dr. Bogdan-Vasile Buda, protopop de Madrid, a doua, „*Trăirea unui Crez*” este al profesoarei Otilia Bălaș.

La sfârșitul „*Calvarului*” parcurs în anchete și închisori, sufletul Episcopului de Baia Mare pleca spre Cer rostind ultimele cuvinte:

„*Doamne Dumnezeule, primește jertfa vieții mele pentru libertatea Bisericii Greco-Catolice*”.

Episcopul Iuliu Hirțea al Oradiei este mai puțin cunoscut, face parte din grupul de Episcopi consacrați în clandestinitate, și ei cu ani mulți de închisoare. Pe sine, Episcopul, scriitor și poet, se prezintă prin versurile: „*Fac parte din istoria creștină,/ Din epoca de adevăr și har/ Ce a-mbrăcat pământul în Lumină/ Și l-a-nfrățit sub sceptrul de Pescar*”.

Trăirea credinței, în libertate sau închisoare, este reflectată în volumul „*Rorate Caeli*”, pe care autoarea îl pune în atenție odată cu dorința Episcopului de a nu se ajunge să se șteargă din conștiințe timpul greu al păstoririi sale, „*ca nici urmă să rămână, din tot ce-am fost păstor*”.

Paginile care urmează cuprind mărturii despre preoții greco-catolici care au rămas fideli Crezului și jurământului lor, înfruntând persecuția, închisoarea, batjocura, umilințele și continua primejdie a vieții.

Primele texte sunt destinate evocării preotului Grigore Zăgrean din parohia Șopteriu și sunt scrise de fiul Părintelui, Ion Radu Zăgreanu, și au ca început „*Spațiul liber de comunism*”, sintagmă, în cazul Bisericii noastre clandestine, al timpului de apostolat, spațiu al tuturor preoților greco-catolici care nu au semnat trecerea la

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

ortodoxie și și-au continuat misiunea.

În „*Liturghie la lumina unei lămpi*”, chemându-și amintirile anilor din copilărie, autorul aduce imagine părintelui său, preotul Grigore Zăgrean, muncitor la CFR, la „ștrec”, într-un spațiu străin menirii sale, pentru a asigura existența celor opt copii și a familiei. În afara muncii de zilier, în spațiul liber de comunism celebra două Sf. Liturghii în fiecare zi și oferea asistență spirituală credincioșilor greco-catolici rămași fideli credinței lor, celor din apropiere sau de la distanțe mari. Și curajul Preotului dădea curaj și încredere oamenilor în așteptatul ceas al libertății Bisericii prigonite. În acel timp, Cantonul CFR 41 din Chintelnic era o adevărată biserică, deasupra căreia, sufletul oamenilor, vedeau Crucea.

„*O mărturie despre preotul Grigore Zăgrean*”, „*O altă mărturie despre preotul Grigore Zăgrean*” și „*Recunoaștere*”, ale aceluiași autor, îmbogățesc portretul preotului a cărui puternică credință era în Dumnezeu, credința și fidelitatea față de Roma marcându-i viața și destinul.

Privit de credincioși, portretul crește în valori morale. În evocarea „*Cu Părintele Zăgrean...*”, Ana Mureșan nuantează cunoașterea apostolatului preotului dăruit misiunii sale. În pofida anilor, la obținerea libertății Bisericii, străbătea satele să readucă la credință lumea, fericit pentru „Biserica

noastră” care se rezidea. Pr. Titus Sas, în „*Zidire*” pune în lumină frumusețea umană a Părintelui, căldura inimii, blândețea, bunătatea și „*umanitatea sa extraordinară*”.

„*Spațiul liber de comunism*” este prezent în viața tuturor preoților din clandestinitate, și ei sunt mulți, sunt în aceeași misiune, „*poate se vedeau din când în când, știau unii de alții și se susțineau sufletește*”, spune Mioara Abrudan în „*Un destin împlinit*”, în care evocă imaginea tatălui, Pr. Ioan Abrudan, hirotonit în clandestinitate de IPS. Alexandru Todea, moment sfânt și așteptat, prin care își împlinea un ideal și o misiune.

În volum sunt evocați sau făcut cunoscuți prin mărturisire personală preoții Zachei Rațiu, Olimpiu Făgărășan, Ioan Scridon, Petru Istrate, Ioan Sângeorzan, Gavril Gorzo, Pop Ioan, Ioan Lazăr și alții din zona Năsăudului.

Partea întâi se încheie cu „*Pelerinaj la Nicula*”. Cele două drumuri, „spre” și „la” Blaj se încrucișează la Nicula, evocată de Ioan Rus. În acel loc sfânt i-a fost dat să vadă: „*puterea frumuseții actului creștin trăit împreună*” și să-l audă pe Episcopul - Apostol, Iuliu Hossu, cum întărea credința și „*impresiona prin puterea cuvintelor, evlavie în rugăciune*”. Cuvintele au rămas în conștiințe, cum au rămas și cele testamentare: „*Lupta mea s-a sfârșit,*
(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

a voastră continuă”.

Cu versurile poeziei „*La Blaj*”, se intră în partea a doua a volumului: „...*Vaticanul, Câmpiei deschide poarta./Poporul se roagă și cântă! E rege!/Credința trăiește! Murit-a vreodată?*”

Ca să fie deplin înțeleasă beatificarea Episcopilor greco-catolici, e bine să ne amintim cuvintele scriitorului și jurnalistului Gelu Vlașin: „...*Dincolo de orice, de oricine, există altceva mai presus. Există Infinitul. Există Divinul. Există Dumnezeu!*” (Gelu Vlașin, „*Un simbol suprem al deschiderii spre libertate și demnitate*”).

La prima evocare, „*Vizita Papei Francisc în România*”, regăsim numele Pr. Dr. Vasile Bogdan Buda. Amintind beatificarea celor șapte Episcopi Martiri ai Bisericii Greco-Catolice de către Papa Francisc, la Blaj, la 2 iunie 2019, Părintele subliniază: „*Beatificarea martirilor Bisericii Greco-Catolice reprezintă doar primul pas dintr-un amplu proces de recunoaștere a martiriului întregii Biserici a Tăcerii (...)* Martiriul acestor Episcopi este patrimoniul întregii Biserici”.

Momentul, spune Părintele, este și al deschiderii inimilor spre iertare și împăcare și pentru continuarea drumului spre viitor.

Cartea cuprinde șaisprezece relatări ale bucuriei de a fi pe Câmpia

Libertății la beatificarea Episcopilor noștri și a bucuriei de a-l vedea pe Papa Francisc.

Ardealul nostru, din întregul lui cuprins, în ziua aceea de iunie se revărsa spre Blaj, șoselele toate abia puteau cuprinde șirul de autocare, autoturisme, microbuze, în paralel, trenuri și iar trenuri. Agitație, emoție și pelerini grei de gânduri. Și mulțimea din fața ecranelor, cu aceeași emoție, cu aceleași gânduri, cu aceeași fericire.

În toate povestirile este descrisă dimineața zilei: ploaie mărunță, mocănească, ceață și frig și „*pe neașteptate, norii au început să se disperseze, lăsându-ne abandonati unui cer de un albastru ireal, cu un soare ce ardea puternic*”, iar când Papa a început să parcurgă traseul, „*Câmpul a fost inundat de soare!*”- își amintește Liana Pogăciaș în „*Papa din suflet*”. Și, peste amintirile suferințelor Episcopilor din închisori, peste întuneric și frig, se lăsa „*un val de caldă emoție... făcându-ne pe toți să zâmbim, să ne uităm cu prietenie la cei de lângă noi și să simțim că o iubire infinită pentru umanitate și Pământ, își pune pecetea pe ființa noastră*”. Și „*Imnul Episcopilor Martiri!*” era cântat pe Câmpia Libertății și în inimi.

La momentul dat, se intră în sacru. Începe Liturghia. Se aud cuvintele Cardinalului Lucian Mureșan: „*Preasfinte Părinte, eu, Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice din*

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

România cer cu umilință Sanctității Voastre să binevoiți a-i înscrie în rândul Fericiților și Slujitorilor lui Dumnezeu pe: Vasile Aftenie, Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu". În sunetul clopotelor Catedralei Sfânta Treime, Sfântul Părinte dispune intrarea celor șapte Episcopi în rândul Fericiților (Rodica Silvia - Botezatu, „Jurnal”).

Emoția puternică și bucuria trezeau în suflete amintirile dureroase din anii persecuției, tainele din familiile preoților prigoniți și din alte familii greco-catolice, taine prin care credința, cunoașterea Bisericii Greco-Catolice și iubirea față de ea s-au păstrat și s-au transmis. Le descoperim în unele pagini din volum, cum sunt: „*Laudate Dominum*” (Mircan - Boncea Maria-Sonia), „*Am trăit un moment, trăiesc o amintire*” (Antonia-Maria Chiciudean), „*Casa din Bungard*” (Doina Gherman) și „*Mica Romă*”, povestire scrisă de Pr. Coriolan Mureșan, în care vorbește despre copilăria sa la bunici - bunicul fiind preot greco-catolic -, „*o copilărie de basm sub semnul credinței*”, credință născută în clandestinitatea Bisericii noastre. Și mergând „*pe urmele bunicului*”, astăzi este unul din marii preoți ai Bisericii Române Unite cu Roma. În evocarea sa, Părintele subliniază importanța recunoașterii martiriului

Episcopilor Bisericii Greco-Catolice, aceasta însemnând și recunoașterea „*tăriei unei întregi Biserici, a unui popor persecutat pentru simplul motiv că nu a vrut să abandoneze <Mica> și <Marea Romă>*”.

După momentul beatificării Episcopilor noștri, când istoria a înregistrat un miracol, ea, istoria, și-a reluat cursul, dar, în această istorie, Biserica Greco-Catolică are și va avea un rol hotărâtor, prin spiritualitate, cultură și profundul umanism.

Chemarea Sfântului Părinte Papa Francisc, făcută atunci la Blaj: „*Să mergem împreună*”, chiar în aceea zi și-a arătat imaginea reală: „*eram spirite unite cu spiritele celor pe care îi cinsteam, ale celor care ne adunaseră acolo - martirii noștri. Am trăit în prezența Sfinților! Spiritele celor beatificați au fost prezente între noi, aduse de rugăciune, și ne-am înălțat peste ceea ce credeam că suntem în stare*” (Marieta - Simina Tătar, „*Stare de Blaj*”).

Beatificarea Sfinților noștri Episcopi va fi re trăită în gând și suflete ori de câte ori se va simți nevoia de a fi întărită credința și de a fi regăsit curajul.

Cartea, excelentă, oferă cititorilor o modalitate de cunoaștere a Bisericii Greco-Catolice, adevărul, viața ei și calea de urmat.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- ”Valeriu Traian Frențiu, l'évêque martyr” -

Il remit en honneur les Réunions mariales pour les femmes et la Réunion de Saint-Paul pour les hommes. Il réorganisa l'Association des Missions, instaura les Exercices spirituels pour les prêtres, construisit des églises et des maisons paroissiales. En mai 1925, il conduisit en compagnie de Mgr I Hossu et de Mgr. A. Nicolescu un pèlerinage a Rome. Il reçut le pallium d'archevêque des mains du pape Pie XI et fut décoré par le gouvernement roumain de l'ordre de la Couronne de Roumanie pour le labeur qu'il avait accompli en vue de l'élévation des masses.

Il eut aussi le mérite d'encourager le distingue compositeur et maître de chapelle Francisc Hubic en acceptant l'exécution de musique religieuse avec accompagnement d'orchestre. La chorale de F. Hubic donna des concerts dans de nombreuses localités et fut très appréciée des auditoires compétents.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Să pregătim leagănul inimii”

- „Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Martir” -

A reînființat „Reuniunile Mariane” pentru femei și „Reuniunea Sfântului Pavel” pentru bărbați. A reorganizat „Misiunile” și „Exercițiile spirituale” pentru preoți, a ridicat biserici și case parohiale. În mai 1925 a condus împreună cu Episcopii Iuliu Hossu și Alexandru Nicolescu un pelerinaj la Roma. A fost distins cu Paliul arhiepiscopal de către Papa Pius al XI-lea și a fost decorat de guvernul României cu distincția de mare ofițer al Ordinului Coroana României ca răsplată a muncii depuse pentru ridicarea maselor.

Un merit deosebit l-a avut prin încurajarea distinsului compozitor și dirijor bisericesc, profesorul Francisc Hubic, acceptând muzica bisericească cu acompaniament de orchestră. Acest cor a dat concerte în mai multe localități, bucurându-se de aprecierile celor competenți.

(va urma)

Parohul – servul lui Dumnezeu

Sfântul Ioan Maria Vianney, parohul de Ars, este, și sperăm va mai fi, modelul preoților dedicați. În fiecare an este sărbătorit în 4 august, ziua ridicării sale la Cer.

Precum mulți alți sfinți, s-a născut din părinți plini de credință care i-au insuflat iubire față de Dumnezeu și Preacurata Sa Mamă. S-a născut în localitatea Dardilly din Franța, în 5 mai 1786. În 1815 este hirotonit preot, dar ce greu a ajuns acolo.

Fiu de țărani săraci fără șansa de a studia, ajunge la mai mult de 20 de ani să ceară parohului din Ecully să-l primească la școala sa parohială de pregătire a viitorilor preoți înainte de a-l trimite la seminar. Era considerat un caz disperat. De abia știa să scrie și să citească, iar limba latină nu reușea să și-o însușească. Dorința de a deveni preot a apărut în momentul Sfintei Împărtășanii, fiind impresionat de contactul cu preotul care i-a administrat-o în copilărie. Candoarea inimii, simțul moral, tenacitatea sa de țăran, iubirea de Dumnezeu și Mama Sfântă l-au convins pe Parohul Carol Balley să-l ajute prin toate mijloacele să-și îplinească visul. După ce a fost sfințit preot, a mai rămas trei ani alături de maestrul său pentru a-l ajuta, la Ecully. În 11 februarie 1818 este numit capelan într-un sătuc cu 40 de case și 270 de suflete, Ars-en-Dombes. Erau vremuri grele pentru biserică, prigoana de după revoluție

abia încetase, iar sătenii deși credeau în Dumnezeu, trăiau o viață departe de preceptele moralei creștine. Într-un moment de disperare, parohul a rostit o frază ce va deveni celebră: „*Lăsați o parohie fără preot timp de 20 de ani și se vor închina la animale*”. Felul în care el a înțeles să-i ajute pe locuitorii din Ars a dus, mai târziu, la o altă replică: „*În cimitirul acestui sat odihnesc nenumărați sfinți.*”

Parohul a înțeles că este nevoie de rugăciune pentru ca Spiritul Sfânt să poată lucra în el și enoriașii săi; este nevoie de penitență și de opere sociale. Toate acestea le-a împlinit cu deplină dăruire, iar convertirile au fost pe măsură. Sute de pelerini veneau la Ars pentru a-l asculta, a se confesa, a găsi calea mântuirii. Felul în care se ruga, ore întregi în adorație, îngenunchat ore întregi în confesional, felul în care predica și prin vorbe simple, pline de adânc înțeles, dar și predica uimitoare ce se dobândea privindu-l săvârșind Sfânta Taină a Prefacerii, fiecare înțelegând că Isus este viu în mâinile parohului care-L privea înduioșat și lacrimile de iubire picurau din belșug din ochii acestui atât de umil serv al Său; felul în care modestia sa, sărăcia traiului său, în veșmânt, hrană, locuință se transforma în opulență când era vorba de împodobirea altarului, a întregii biserici, în fastul sărbătorilor religioase, în procesiuni

(continuare în pag. 13)

impresionante - *pentru Dumnezeu nimic nu e prea mult*, spunea el; felul în care își ajuta semenii aflați în nevoie prin acte sociale (a înființat pentru fetele sărmene „Providența”, o școală de instruire umană și creștină, în care învățau o meserie și primeau hrană și adăpost, a înființat asociații: pentru femei *Cofraternitatea Rozarului*, iar pentru bărbați, *Cofraternitatea Sfântului Sacrament*, implicându-I în activități de cult și caritate).

Toate acestea și multe altele au reușit să întoarcă la Dumnezeu un foarte mare număr de suflete. Să vedem ce mesaj putem primi azi de la el, azi, când situația pe plan mondial se aseamănă începuturilor sale la Ars, chiar dacă ne considerăm mult evoluți. Avem aceleași proaste obiceiuri (munca și în duminici și sărbători, distracțiile de orice fel, ignorarea Sfintei Liturghii, a Sfintelor Taine, devieri de la firescul ființei umane, a familiei... avem nevoi sufletești, avem probleme de mediu, probleme sociale, economice, medicale și mari probleme de gestionare a tuturor darurilor lui Dumnezeu. El, parohul sfânt din Ars, care a trăit între 1786 - 1859, are soluții și pentru noi, cei de azi.

„Copilașii mei, fiți atenți, comoara creștinului nu e aici pe pământ, ci în Cer. De aceea gândul nostru trebuie să se îndrept acolo unde este comoara noastră.

Aceasta este cea mai mare îndatorire a omului: să se roage și să iubească. Dacă voi vă rugați și iubiți, iată, acesta este fericirea omului pe pământ.

Rugăciunea nu este altceva decât unirea cu Dumnezeu. Atunci când unul are inima curată și unită cu Dumnezeu, este cuprins de o anumită suavitate și dulceață care îmbată, este purificat de o lumină care se răspândește misterios în jurul său. În această unire intimă, Dumnezeu și sufletul sunt unite ca două bucăți de ceară prinse împreună, pe care nimeni nu le poate despărți. Cât este de frumoasă această unire a lui Dumnezeu cu mica sa creatură! Aceasta este o fericire pe care nimeni nu o poate înțelege. Noi deveniserăm nevrednici să ne rugăm. Însă Dumnezeu, în bunătatea sa, ne-a permis să vorbim cu El. (...)

Trei lucruri sunt absolut necesare împotriva ispitei: rugăciunea, Sfintele Taine și veghea.

Trebuie să spunem în fiecare dimineață: Suflete al meu, lucrăm pentru a câștiga Cerul!

Un bun păstor, un păstor după inima Domnului, este cea mai mare comoară pe care Dumnezeu o poate dărui unei Parohii!”

(Din Catehezele Sf. Ioan Maria Vianney)

Maria - Mirela FILIMON

Episcopi și Sfinți

„Numai prigoana ne va putea da sfinți și va putea arăta lumii ceea ce suntem: fii și apostoli ai Bisericii adevărate”.

Episcop Ioan Suciu

Evocarea ÎPS. Valeriu Traian Frentiu din numărul trecut al revistei se încheia cu cuvintele: *„De fapt, oricând, puteai să-l întâlnești pe Episcop la liceu sau la internat, nu lipsea nici surpriza să-l întâlnești pe unele coridoare, căci și la liceu, și la internat, Preasfinția Sa era acasă”.*

Dacă Episcopul Samuil Vulcan (1758-1839) *„a aprins făclia culturii în Bihor”*, urmașii săi au făcut-o de nestins: Episcopul Mihai Pavel (1827-1902), Demetriu Radu (1861-1920), Valeriu Traian Frentiu (1875-1952), chiar și în clandestinitate, Episcopul Iuliu Hirțea a fost o personalitate în cultură prin opera creată, avem în vedere volumul *„Rorate Caeli”*.

Până în 1948, Biserica Greco-Catolică și școlile ei confesionale, cu profesori de elită, au susținut Credința, au creat și au răspândit Cultura. Este particularitatea *Bisericii Blajului*, reluată după 1989.

Privind trecutul bihorean, toți Episcopii Diecezei de Oradea, cu toate greutățile vremurilor, au făcut, prin școli, să se păstreze spiritul marilor înaintași, dragostea de Dumnezeu și cultul muncii cu cartea.

În 1896, Episcopul Mihai Pavel deschide la Beiuș *„Școala*

Civilă Greco-Catolică de Fete”, devenită *„Liceul Român Unit de Fete”*, pentru a continua formarea la români a unui număr tot mai mare de persoane educate și culte. Edificiul școlar era elegant, era unul dintre cele mai trainice din oraș - Liceul *„Samuil Vulcan”* de băieți exista din 1828.

În timpul episcopatului Preasfinției Sale Valeriu Traian Frentiu se simțea nevoia unui edificiu mai mare pentru liceul de fete. În 1938, Preasfinția Sa sfințește *„piatra fundamentală a noii clădiri”*, care se ridică prin extensia celei vechi. În 1940 clădirea este terminată și liceul se mută în construcția nouă dotată corespunzător standardelor moderne. Sălile de clasă erau spațioase, foarte luminoase, vopsite în alb, deasupra cu un chenar de motive românești frumos colorate. Și mobilierul, băncile din lemn de stejar de culoare deschisă într-o combinație cu albul erau frumoase, de fapt, totul era nou, frumos și modern.

Liceul nou comunica cu internatul, delimitarea o făcea biblioteca și, în continuare, laboratoarele și sala de lucru de manual.

Liceul avea săli de desen, de

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

muzică, muzeu etnografic și o sală de gimnastică care și astăzi ar trezi uimire și admirație.

La scara valorilor, cele două licee greco-catolice din Beiuș, Liceul „Samuil Vulcan” și „Liceul Român Unit de Fete” au fost între primele licee din Imperiul Austro-Ungar și între primele licee din România după Unirea de la 1 Decembrie 1918.

Am fost eleva „Liceului Român Unit de Fete”, din 1942, când am intrat în clasa I de liceu, azi clasa a V-a, dar, în 1948, odată cu Biserica Greco-Catolică, au fost desființate toate instituțiile care îi aparțineau, astfel ultimii doi ani i-am continuat la un liceu de stat. Cei mai mulți ani am învățat însă în clasele gândite și

proiectate de Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu, de aceea spuneam că la liceu și internat Preasfinția Sa era „acasă”.

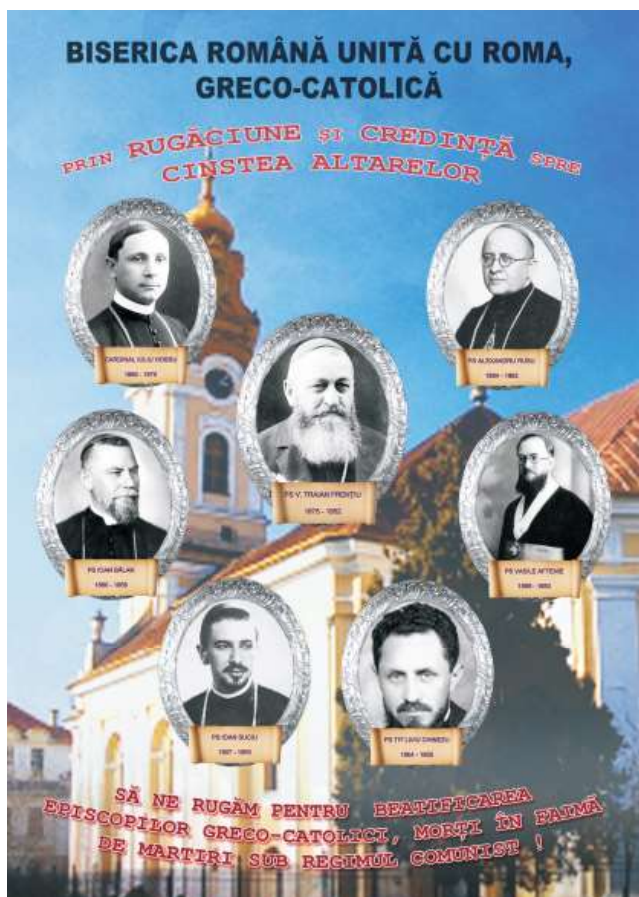
În tot acest timp, am fost internă în „Internatul Pavelian de Fete”, condus de Congregația Surorilor Oblate Asumpționiste, călugărițe franțuzoaice și românce, cărora Episcopul Frențiu le-a încredințat internatul. Surorile au dat o dimensiune și valoare deosebită educației, un rol hotărâtor având educația religioasă, apoi cultura - în cursul unei zile erau ore de limba franceză și pian -, și întotdeauna aveau timp pentru a ne privi și, discret, interveneau în formarea și corectarea caracterului, a conduitei noastre. Lucru neînchipuit astăzi: nu erau pedepse. Dacă apăreau abateri, eleva era trimisă la Capelă, unde, în fața lui Isus Euharisticul, urma să-și rezolve problema de conștiință.

Cadrul vieții noastre zilnice era rugăciunea, în afara Sf. Liturghii din fiecare dimineață și a rugăciunilor cerute de program, învățam, trăiam ziua pe fondul rugăciunii Sf. Rozariu, pentru că în timpul orelor de „silențiu (meditație)”, călugărița care ne supraveghea se ruga Preacuratei.

În foarte multe duminici și sărbători eram în rugăciune cu Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu la Catedrala „Sf. Dumitru”.

Îl revăd la Altar în odăjdii,

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

la Sf. Liturghii. Noi eram învățate să ne unim rugăciunea noastră cu a preotului. Desigur, această unire cerea atenție, dar nu ne era greu, pentru că Preasfinția Sa nu te chema la rugăciune, ca să-l urmezi sau nu, ci te aducea în rugăciune. Cred că aceasta se datora profunzimii și căldurii cu care începea Sf. Liturghie și o menținea până la sfârșit. Era ceva care se simțea, se transmitea și lăsa impresia că în fața ta este doar Dumnezeu și Episcopul care se roagă. Contribuia mult, foarte mult, vocea și articulația foarte clară, sonoritatea melodioasă, nu monotonă, care punea în lumină legătura dintre sensul și rostirea cuvântului. Preasfinția Sa nu citea, se ruga Sf. Liturghie, niciodată grăbit, niciodată întârziind. Era credință, iubire și încredere în Atotputernicia lui Dumnezeu. Era evlavie și smerenie, dar în anumite momente ale Liturghiei, Preasfinția Sa aducea o solemnitate incontestabilă, văzută clar în tot ce era persoana sa: la ieșirea cu Darurile, la rugăciunea din Ușile împărătești și la Consacrare, și se părea atunci că întreaga Catedrală a intrat în strălucire. Și mai este ceva de reținut, Preasfinția Sa Valeriu Traian Frențiu celebra Sf. Liturghie cu bucurie.

Pe Preasfinția Sa l-am văzut de multe ori în rugăciune și întotdeauna cu aceeași bucurie.

(va urma)

Otilia BĂLAȘ

Să ne rugăm împreună

Rugăciune pentru a dobândi haruri prin mijlocirea Sfântului Iosif

Bucură-te, Iosife, om drept, logodnic feciorelnic al Mariei, tatăl lui Mesia. Bindecuvântat ești Tu între oameni și bindecuvântat este Fiul lui Dumnezeu, care ți-a fost încredințat, Isus.

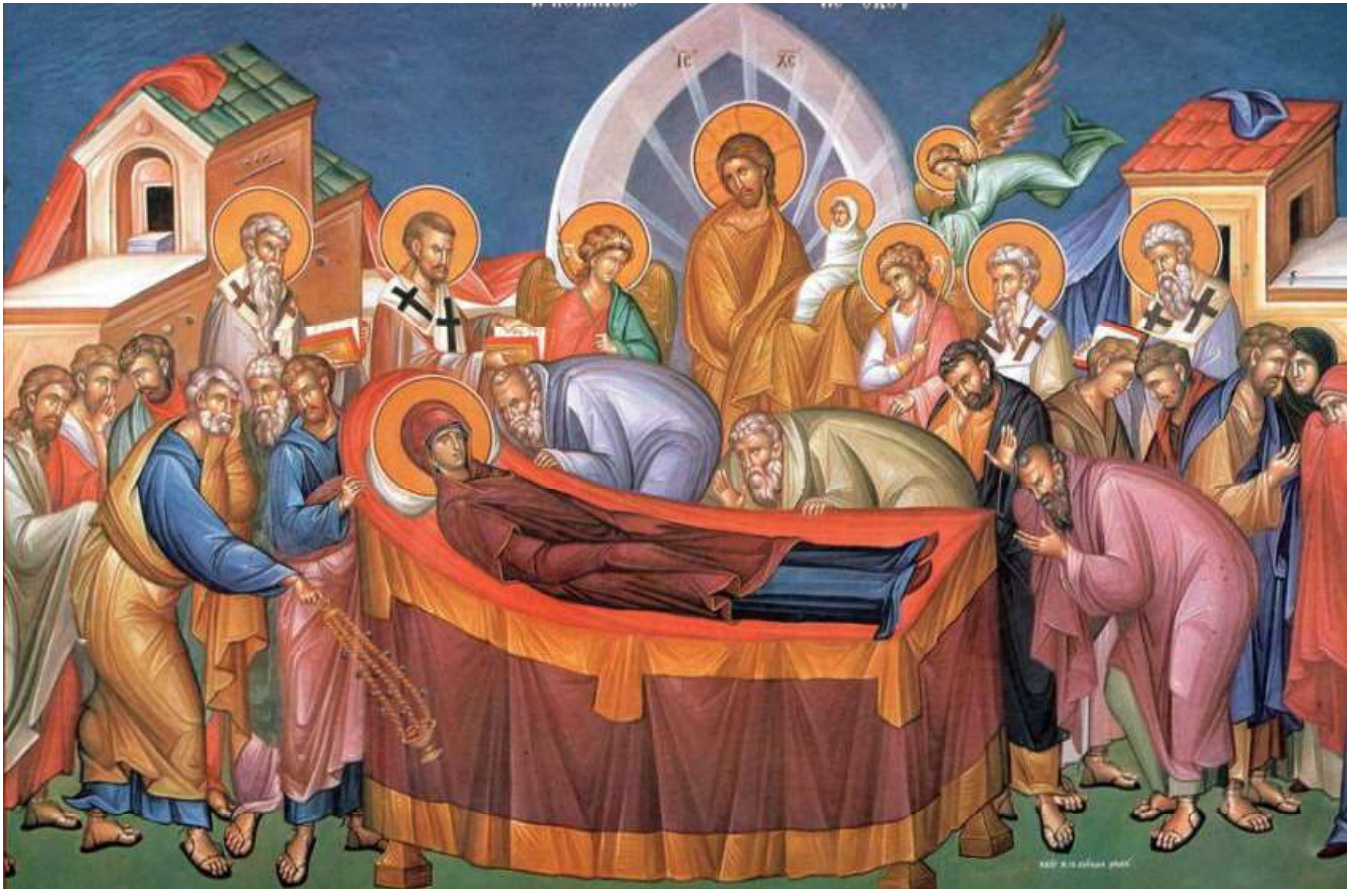
Sfinte Iosife, Patronul Bisericii Universale, păzește familiile noastre în pacea și harul divin și ajută-ne în ceasul morții. Amin.

Amintește-ți, o, preaiubit logodnic al Fecioarei Maria, iubitul meu ocrotitor, Sfinte Iosife, că nu s-a auzit vreodată ca cineva să fi cerut ocrotirea și ajutorul tău fără să-l fi primit. Cu această încredere, și eu alerg la tine și ție mă recomand.

Sfinte Iosife, ascultă rugăciunea mea, primește-o și îndeplinește-o! Amin.

Adormirea și ridicarea cu trupul la Cera Maicii Domnului

”Mama lui Isus, după cum în Ceruri, glorificată deja cu trupul și cu sufletul, este chipul și pârga Bisericii care va ajunge la plinătate în veacul ce va să vină, tot astfel, aici pe pământ, strălucește ca un semn de speranță sigură și de mângâiere pentru poporul pelerin al lui Dumnezeu, până ce va veni Ziua Domnului” (LG, 68). Această ridicare este consecința prerogativelor cu care i-a plăcut lui Dumnezeu să o înfrumusețeze. Ea este încoronarea harului supraabundent pe care ea l-a primit.

Fecioara Maria, care nu a cunoscut stricăciunea păcatului, nu trebuia să cunoască nici stricăciunea

mormântului. Ea a fost scutită de sentința dumnezeiască ce îi atinge pe toți oamenii: *”în pământ te vei întoarce”* (Fac. 3, 19). Din punct de vedere istoric, este de remarcat faptul că Biserica nu a căutat resturile pământești ale preafericitei Fecioare Maria și nici nu le-a propus poporului spre cinstire. Sfântul Robert Belarmin, amintit de Papa Pius XII în Constituția Apostolică de proclamare a dogmei, scrie: *”Vă rog, cine ar putea crede că Arca sfințeniei, locuința Cuvântului, Templul Sfântului Spirit s-ar fi prăbușit? Sufletul meu îi repugnă până și gândul că acest trup virginal,*

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

care l-a născut pe Dumnezeu, l-a făcut să vadă lumina zilei, l-a hrănit, l-a purtat, s-ar fi prefăcut în cenușă sau ar fi fost dat ca hrană viermilor?”.

Dumnezeu a glorificat-o pe Maria nu numai pentru că a fost Mama Cuvântului întrupat, ci și pentru faptul că ea a fost umilă și credincioasă față de toate harurile. Ea a apărut ca reușita desăvârșită și ca dovada încoronării operei de mântuire a omului, înfăptuită de Cristos în lume. O creatură este în Cer, cu trup și suflet, confirmând pe deplin ceea ce Isus promitea înainte de patima sa : *”Mă duc să vă gătesc loc. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu”* (In. 14, 2-3). Aceasta este mărturia restaurării omului, a Răscumpărării desăvârșite. Maria domnește în Cer lângă Fiul ei.

Sărbătoarea glorificării Mariei este o sărbătoare a bucuriei și a speranței. Cea ”mutată la Viață”, ne mută și pe noi, prin Misterul pascal al lui Cristos, de care ea a beneficiat prima dintre toți oamenii, fiind garanția sigură și nemincinoasă a *”învierii tuturor celor adormiți”* (1 Cor. 15, 20).

Spiritul Sfânt, care a făcut din Maria o capodoperă a sa, învață și educă Biserica să o cinstească pe Sfânta Fecioară (cf. LG, 53). Aceasta angajează *”o cateheză și o pietate mariană care să nu greșească nici prin defect, nici prin exces”*, pentru

ca să putem trăi, într-adevăr, ca fii ai ei. Această trăire mariană ne cere în primul rând convertirea personală la Evanghelia Fiului ei, Cristos, pentru a ne redescoperi identitatea creștină și dimensiunea mariană a vieții.

Adevărul de credință pe care l-am prezentat are puternice implicații în viața creștină. Cultul liturgic este expresia dogmei. În cultul creștin, Sfânta Fecioară reprezintă modelul atitudinii spirituale cu care Biserica, noul popor al lui Dumnezeu, celebrează Sfintele Mistere. Ea este recunoscută ca model și sprijin în pelerinajul nostru spre Casa Tatălui.

Acestei Mame glorioase, Sfântul Părinte Ioan Paul al II-lea, la Liturghia greco-catolică celebrată în Catedrala Sfântului Iosif din București, sâmbăta 8 mai 1999, a încredințat pe toți Ierarhii, preoții și credincioșii Bisericii noastre: *”Vă încredințez ei, cu cuvintele pe care în timpul persecuției le cântați cu încrezătoare abandonare: Nu lăsa, o Mamă, să cădem pe cale, căci noi suntem fiii lacrimilor tale”*.

Iar acum voi *”înțelepți ai lui Dumnezeu, care faceți această Sărbătoare dumnezeiască și cu totul cinstită, a Maicii lui Dumnezeu, veniți să batem din palme, mărint pe Dumnezeu, Cel ce s-a născut dintr-însa”*.

Pr. Traian DOBRATĂ

Noi și Biserica

De-a lungul vremurilor, înaintașii noștri au fost mereu prezenți la Biserică, luând parte activă la viața ei. Tradiția pe care astăzi o vedem în vigoare este destul de grăitoare: vedem în bătrânii noștri modele de credință, de oameni postitori, care știu de Biserică. Dacă îi întrebăm de ce o cercetează, ei răspund foarte natural: pentru că așa am fost crescuți sau așa este bine, așa am învățat de la părinții noștri și nu știm altfel. Pentru ei, ca oameni simpli, sunt suficiente aceste motive. Omenirea contemporană, rațiunea omului modern, cere argumente.

Mântuitorul nostru a întemeiat Biserica pe Cruce, drept comunitate a celor ce cred în El ca Dumnezeu, ce aduce veșnicia în viața noastră. Această veșnicie este Dumnezeu și tot El este iubire (1 Ioan 4,16).

Dacă avem în vedere existența lui Dumnezeu și implicarea Sa în viața noastră cotidiană, avem un punct de pornire și anume acela că însuși Mântuitorul mergea la Templu, Sfinții Apostoli se adunau să celebreze Liturgia și această slujire s-a perpetuat până astăzi. Multitudinea de slujbe ne arată că există o viață a Bisericii, există un univers al Său absolut minunat și inepuizabil.

Viața Bisericii este însăși viața Sfintei Treimi revelate nouă,

Biserica fiind trupul lui Cristos. Prin ea suntem integrați în această viață ca frați ai lui Cristos și fii ai Părintelui Cereșc.

Cea mai importantă Taină din viața Bisericii o reprezintă Sfânta Euharistie, prin care toate acțiunile ei au un rol mântuitor. Nimic nu se poate face fără această realitate vie a lui Cristos.

Biserica este și spital spiritual, în sensul în care păcatul, ca rupere a noastră de Dumnezeu, este vindecat de Mântuitorul prin slujitorii Săi. Este locul în care pocăința se manifestă prin Taina Mărturisirii. Aici aflăm cum să devenim mai buni, cum să ne ferim de ispitele celui rău, cum să devenim ai lui Dumnezeu și mai ales să ne găsim împlinirea vieții. Sfinții Părinți ai Bisericii spun că pentru a te împlini, trebuie să te golești de răul și egoismul din tine, pentru a face loc dragostei lui Dumnezeu și a semenilor.

Viața noastră este plină de încercări, de lipsuri, de dureri, de greutate. De unde putem primi alinare dacă nu de la Cristos, Cel ce se face toate pentru toți (Sfântul Marcu Ascetul)? El este Părintele orfanilor, cârmaciul celor de pe mare, doctorul celor bolnavi, prietenul celor aflați în suferință, bucuria inimii, dătătorul celor care

(continuare în pag. 20)

cer. Rugăciunea „Tatăl nostru“ este mai mult decât grăitoare.

Biserica respiră prin slujbele ei, care acoperă un areal foarte mare, ceea ce arată că niciodată omul nu este lipsit de binecuvântarea lui Dumnezeu. De la naștere până dincolo de mormânt, în veșnicia lui Dumnezeu, Biserica este prezentă.

Fiecare om are sădit în el sâmburele credinței. Are posibilitatea de a merge pe calea ei sau nu. Credința este un dar de la Dumnezeu, o putere prin care noi căutăm sens vieții, tocmai prin găsirea veșniciei lui Dumnezeu. Această virtute trebuie îngrijită și dezvoltată. Dacă am primit-o, depinde numai de noi să o creștem, să o cultivăm, pentru ca ea să-și găsească ținta: pe Dumnezeu prin Biserică.

Pentru toți cei care au rețineri sau false motive de a fi prezenți la Biserică, Sfinții Părinți au câteva gânduri : pe fiii risipitori întorși, Dumnezeu nu îi ceartă, ci îi primește cu toată dragostea, iertând toate prin

preoți; singurul loc al Adevărului este Biserica: peste tot în jur este minciună, înșelătorie, interese meschine, dorință de posesie ș.a., doar aici dragostea este la ea acasă, puternică și care le ține pe toate; tot ce poate oferi lumea aceasta mai înalt și mai frumos este Biserica: iubire, virtute, speranță, care nu moare, mângâiere și o pasiune pentru cultură și artă care tot de la Dumnezeu izvorăște; deocamdată Cristos nu este Judecătorul, ci Mântuitorul nostru, nu a venit să osândească, ci să pună Umărul Său la îndreptarea noastră, ajutându-ne și învățându-ne cum să ne purtăm Crucea.

Dumnezeu ne cheamă și ne veghează tot timpul, rămâne ca noi să-i auzim glasul tainic și să nu ne lipsim de aceste atât de mari daruri pe care, din dragostea Sa nemărginită pentru noi, ni le-a dăruit.

Pr. Mircea Opreș

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)